

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ludmily Valentové a soudců JUDr. Brigity Chrastilové a JUDr. Václava Novotného v právní věci žalobce **B. P.**, proti žalované **České správě sociálního zabezpečení**, Praha 5, Křížová 25, o žalobě žalobce proti rozhodnutí žalované ze dne 17. 7. 2002 číslo xx,

takto:

I. Žaloba se **zamítá**.

II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Česká správa sociálního zabezpečení (dále „žalovaná“) zamítla žádost B. P. (dále „žalobce“) o poskytnutí jednorázové peněžní částky podle zákona č. 261/2001 Sb. s odůvodněním, že nárok na poskytnutí jednorázové peněžní částky mu nevznikl, protože zákon se nevztahuje na sirotky politických vězňů (vězněných mezi 25. 2. 1948 a 1. 1. 1990).

V opravném prostředku žalobce vyslovil přesvědčení o tom, že zákon č. 2601/2001 Sb. se musí vztahovat i na něho, protože není možné, aby nepamatoval na oběti, které značně trpěly se svými rodiči a příbuznými v důsledku hrubě pošlapaných práv člověka v padesátých letech minulého století.

Žalovaná v písemném vyjádření ze dne 5. 9. 2002 navrhla potvrzení svého rozhodnutí.

Řízení o přezkoumání rozhodnutí žalované ze dne 17. 7. 2002 bylo zahájeno u Vrchního soudu v Praze dne 10. 9. 2002. Vrchní soud v Praze ve věci nerozhodl

do 31. 12. 2002 a věc podle ust. § 132 a § 129 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb. přešla na Nejvyšší správní soud, který jí dokončí podle ust. části třetí hlavy druhé dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb. tj. v řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu.

Podle obsahu správního spisu žalobce podal žádost o poskytnutí jednorázové peněžní částky podle zákona č. 261/2001 Sb. dne 27. 5. 2002 u Okresní správy asociálního zabezpečení ve Žďáru nad Sázavou, a to jako sirotek po účastníku národního boje za osvobození – otci J. P. nar. xxx, zemřelém xxx 1983, který byl vězněn jako politický vězeň od 25. 10. 1954 do 25. 4. 1957 a dále byl zadržen v pracovním táboře na Slovensku od 1. 12. 1953 do 1. 6. 1954.

Podle § 2 odst. 1 zákona č. 261/2001 Sb. se tento zákon vztahuje na občany České republiky, kteří byli vězněni mezi 25. únorem 1948 a 1. lednem 1990 a u kterých bylo rozhodnutí o jejich věznění zcela nebo částečně zrušeno podle zákona č. 119/1990 Sb., o soudní rehabilitaci, ve znění pozdějších předpisů, neboť podle zákona č. 198/1993 Sb., o protiprávnosti komunistického režimu a o odporu proti němu (dále jen „politický vězeň“). Podle odstavce druhého citovaného ustanovení se zákon rovněž vztahuje na vdovu a vdovce po osobách uvedených v odst. 1 pokud jsou občany České republiky, jejichž manželství trvalo po celou dobu věznění, či vzniklo během jejich věznění a jejich manžel kdykoliv později zemřel; stejně tak se zákon vztahuje na vdovy a vdovce pokud jsou občany České republiky, kteří uzavřeli nové manželství. Politický vězeň a vdovy a vdovci podle § 2 odst. 2 zákona jsou oprávněnými osobami, které mají nárok na poskytnutí jednorázové peněžní částky podle ust. § 3 odst. 1 zákona č. 261/2001 Sb. Děti politických vězňů ve smyslu ust. § 2 odst. 1 zákona č. 261/2001 Sb. tedy nejsou oprávněnými osobami majícími nárok na poskytnutí jednorázové peněžní částky podle citovaného zákona. Soudce je při rozhodování vázán zákonem (čl. 95 odst. 1 Ústavy). Dojde-li soud k závěru, že zákon, jehož má být při řešení věci použito je v rozporu s ústavním pořádkem, předloží věc Ústavnímu soudu (čl. 95 odst. 2 Ústavy). K takovému postupu neshledal soud důvody. Zákon č. 261/2001 Sb. (stejně jako např. zákon č. 217/1994 Sb.) je předpis restitučního charakteru a musel použít nějaké kriterium pro vymezení osobního rozsahu zákona, tedy pro určení subjektů oprávněných obdržet určité plnění. Zákonodárce do výčtu oprávněných subjektů zahrnul osoby, které byly přímo vězněny mezi 25. únorem 1948 a 1. lednem 1990 a u kterých bylo rozhodnutí o jejich věznění zcela nebo částečně zrušeno. Mezi oprávněné subjekty zahrnul vdovy a vdovce po osobách vězněných, kteří jsou občany České republiky a pokud manželství trvalo po celou dobu věznění, či vzniklo během věznění a jejich manžel kdykoliv později zemřel. Stejně tak se zákon vztahuje na vdovy a vdovce, pokud jsou občany České republiky, kteří uzavřeli nové manželství. Pokud takto zákon vymezuje oprávněné subjekty a nerozšířil oprávněné subjekty ještě na další subjekty, např. děti, nelze v tom spatřovat nerovnost spočívající v tom, že zákon neposkytl stejnou výhodu (finanční zadostiučinění) všem osobám, které v důsledku věznění občanů uvedených v § 2 odst. 1 zákona č. 261/2001 Sb. strádaly. V tomto směru vychází soud i z judikatury Ústavního soudu k zákonu č. 217/1994 Sb. (např. Pl. ÚS 47/95 – nelze namítat nerovnost tam, kde zákon stanoví pro všechny subjekty, které lze zahrnout pod osobní rozsah právního předpisu, stejné podmínky nároku.).

Z důvodů v tomto rozsudku uvedených soud žalobu zamítl jako nedůvodnou, podle ust. § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb.

Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, protože žalobce neměl úspěch a na náhradu nákladů nemá nárok a žalovaná, která ve věci měla úspěch náhradu nákladů neúčtovala a podle obsahu spisu jí ani prokazatelné náklady nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku nejsou opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 9. 7. 2003

JUDr. Ludmila Valentová
předsedkyně senátu